

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 361/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Dávidom Bérešom, advokátom, Štúrova 3, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Tpo/1001/2024 z 1. marca 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 23. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 3 Dohovoru a ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu, ktorým bol vzatý do väzby.

II.

2. Sťažovateľ bol uznesením vyšetrovateľa z 21. februára 2024 obvinený z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3, 4 písm. b), c), ods. 6 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že najmenej od začiatku roka 2019 do 6. novembra 2023 v Bratislavskom a Trnavskom kraji pôsobila organizovaná skupina, ktorá sa zaoberala neoprávneným dovozom, prevozom, prechovávaním a následným predajom predovšetkým heroínu a metamfetamínu, pričom sťažovateľ v tejto skupine ďalej distribuoval drogy. Sťažovateľ bol uznesením mestského súdu z 24. februára 2024 prepustený zo zadržania na slobodu z dôvodu, že nie je dané dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu.

3. Krajský súd na základe sťažnosti prokurátora uznesením z 1. marca 2024 vzal sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. K dôvodnosti vzneseného obvinenia uviedol, že podozrenie voči sťažovateľovi vyplýva z výpovede svedka [REDAKOVANÉ] ktorý uviedol, že od sťažovateľa kupoval heroín od mája 2023, a to asi päť alebo šesťkrát, pričom

sa vyjadril aj o sumách, za ktoré drogy od neho kupoval. Výpoveď svedka potvrdzuje obsah zaznamenanej telekomunikačnej prevádzky medzi svedkom a sťažovateľom. Podľa krajského súdu je podstatné, že u sťažovateľa je dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 172 ods. 4 písm. c) Trestného zákona. Skutočnosť, že stíhanie podľa § 172 ods. 6 písm. b) Trestného zákona sa predbežne javí ako nedostatočne podložené, nie je podstatná, pretože stíhaný skutok je možné kvalifikovať podľa § 172 ods. 4 písm. c) Trestného zákona.

4. Podľa krajského súdu je preventívna väzba odôvodnená charakterom trestnej činnosti, keď zo strany sťažovateľa nešlo o náhodné a ojedinelé protiprávne konanie, ale o závažnú, pravidelnú a nielen po kratšie obdobie trvajúcu trestnú činnosť, z ktorej sťažovateľovi plynul finančný profit. Významné je aj to, že drogová trestná činnosť bola páchaná cieľavedome, keď sťažovateľ predával heroín a pervitín, ktoré nepriaznivo účinkujú na psychiku užívateľa. Sťažovateľ sa mal významne podieľať na predaji drog aj ich zabezpečením od spoluobvineného [REDAKOVANÉ] na účely ich následného predaja. Riziko pokračovania v trestnej činnosti rovnakého druhu hrozí reálne a bezprostredne. Krajský súd uzavrel, že navrhované záruky vrátane peňažnej záruky nie sú dostatočné v počiatočnom štádiu trestného konania.

III.

5. Podľa sťažovateľa krajský súd ústavne nekonformným spôsobom posúdil dôvody preventívnej väzby, keďže neexistuje materiálny predpoklad väzby, a to dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu. Skutok, ktorý mu je kladený za vinu, neobsahuje podstatné náležitosti podľa § 206 ods. 3 Trestného poriadku. Je neurčitý a abstraktný. Podľa sťažovateľa nie je daná ani obava z pokračovania trestnej činnosti. Odôvodnenie preventívnej väzby je postavené len na charaktere a povahe trestného činu, čo neobstojí. Obdobie a rozsah páchania trestnej činnosti nevyplýva zo skutkovej vety obvinenia a možno ich vyvodzovať len z dvoch svedeckých výpovedí. Sťažovateľ zdôrazňuje, že sa mal obohatiť najviac o 10 000 eur, čo je ekvivalent väčšej škody, a u neho nebola nájdená žiadna väčšia finančná hotovosť, ktorá by pochádzala z trestnej činnosti. Sťažovateľ poukazuje na to, že je zamestnaný a dosiaľ nikdy nebol trestne stíhaný. Dôvod väzby je založený len na abstraktnej úvahe spočívajúcej v rozsahu a závažnosti trestnej činnosti.

IV.

6. Z obsahu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy vyplýva, že osobu možno do väzby vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Ústavný rámec dopĺňa dohovor, konkrétne čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, podľa ktorého nikoho nemožno pozbaviť slobody, pokiaľ sa tak nestane v súlade s konaním ustanoveným zákonom, ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

7. Každé obmedzenie osobnej slobody väzbou môže nastať len z dôvodov ustanovených zákonom, a preto úprava obsiahnutá v Trestnom poriadku je integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 315/06). Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe

(IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08). Pri rozhodovaní o väzbe musia byť súčasne splnené formálne predpoklady väzby, teda musí existovať uznesenie o začatí trestného stíhania a uznesenie o vznesení obvinenia, a materiálne predpoklady väzby, teda musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a že sa obvinený trestného činu dopustil, a zároveň musí existovať niektorý z väzobných dôvodov (III. ÚS 522/2021, bod 8).

8. Podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je daný preventívny dôvod väzby vtedy, ak je obava, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval. Dôvodnosť obavy nemôže byť všeobecná alebo abstraktná, ale musí byť spojená s ďalšími skutočnosťami spočívajúcimi v konaní obvineného, z ktorých možno vyvodiť, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Pokračovaním v trestnej činnosti sa rozumie nielen opakovanie toho istého trestného činu, ale aj spáchanie trestného činu rovnakého druhu. Obavu z pokračovania v trestnej činnosti možno odôvodniť najmä spôsobom spáchania skutku a motívom jeho spáchania, vzťahom obvineného k poškodenému, motiváciou dokonat', resp. opakovať skutok, majetkovými pomermi, spôsobom vedenia života obvineného (obdobne Prikryl, O. In: Čentěš, J., Kurilovská, I., Šimovček, I., Burda, E. a kol. Trestný poriadok I. Bratislava : C. H. BECK 2021, s. 349.).

9. K námietke sťažovateľa, že krajský súd sa nesprávne vysporiadal s materiálnym predpokladom väzby, a to s dôvodným podozrením zo spáchania trestného činu, treba uviesť, že nie je úlohou ústavného súdu v štádiu prípravného konania posudzovať správnosť právnej kvalifikácie skutku. Z hľadiska ústavného prieskumu je významné, či sa všeobecný súd zrozumiteľne a dostatočne presvedčivo vysporiadal s tým, či skutok popísaný v skutkovej vete obvinenia napĺňa znaky trestného činu a či existuje podozrenie, že ho spáchal obvinený (obdobne aj III. ÚS 33/2021, bod 37, III. ÚS 29/2015, bod 29). Pokiaľ by ústavný súd hodnotil správnosť právnej kvalifikácie skutku, atrahoval by si právomoc všeobecných súdov, ktorá mu z hľadiska subsidiarity neprislúcha (III. ÚS 518/2021, bod 13, III. ÚS 523/2021, bod 18, III. ÚS 675/2021, bod 17).

10. Krajský súd k dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu uviedol, že je podporovaná výpoveďou svedka ■■■■, ktorý uviedol, že od sťažovateľa kupoval heroín, pričom sa vyjadril aj k sumám, za ktoré drogy od neho kupoval. Výpoveď svedka potvrdzuje prepis zaznamenatej telekomunikačnej prevádzky medzi svedkom a sťažovateľom. Úvahy krajského súdu o možnom spáchaní trestného činu sťažovateľom sú logicky odôvodnené. Krajský súd zdôvodnil, že u sťažovateľa je dané dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 172 ods. 4 písm. c) Trestného zákona. Skutočnosť, že stíhanie podľa § 172 ods. 6 písm. b) Trestného zákona sa predbežne javí ako nedostatočne podložené, nie je podstatná, pretože stíhaný skutok možno posúdiť podľa § 172 ods. 4 písm. c) Trestného zákona. Nie je vylúčené, že právna kvalifikácia sa môže počas prípravného konania meniť. Uvedené však nemá vplyv na posúdenie materiálneho predpokladu väzby, a to dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu.

11. K námietke sťažovateľa, že nie je daný dôvod preventívnej väzby treba uviesť, že dôvodnosť obavy z pokračovania trestnej činnosti nemôže byť všeobecná, ale musí byť spojená s ďalšími skutočnosťami spočívajúcimi v konaní obvineného, z ktorých možno vyvodiť, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Krajský súd odôvodnil opodstatnenosť preventívnej väzby závažným charakterom drogovej trestnej činnosti (predávanie škodlivých drog, ako je heroín a pervitín), ktorej

sa sťažovateľ mal dopúšťať dlhšiu dobu a z ktorej mu plynul finančný profit. Vzhľadom na úvodné štádium trestného konania, v rámci ktorého rozhodoval krajský súd prvýkrát o väzbe sťažovateľa, sú úvahy krajského súdu ústavne udržateľné. Rovnako v počiatočnom štádiu rozhodovania o väzbe vzhľadom na charakter drogovej trestnej činnosti sú ústavne udržateľné úvahy krajského súdu, že ponúkané spôsoby nahradenia väzby nie sú dostatočné. Nad rámec treba uviesť, že pri opakovanom preskúmaní dôvodnosti väzby je potrebné dôslednejšie sa zaoberať možnosťami nahradenia väzby (obdobne III. ÚS 232/2024, bod 12).

12. K námietke sťažovateľa, že nemal možnosť osobne sa vyjadriť k sťažnosti prokurátora, treba uviesť, že sťažovateľ bol ku skutočnostiam, ktoré sa týkali návrhu na vzatie do väzby, vypočutý pred sudcom pre prípravné konanie. K sťažnosti a dôvodom väzby sa vyjadril jeho obhajca na verejnom zasadnutí krajského súdu, pričom sťažovateľ sa vyjadril tak, že sa pridrižiava vyjadrenia svojho obhajcu. Nič nebránilo sťažovateľovi, aby na verejnom zasadnutí krajského súdu uviedol ďalšie vyjadrenia nad rozsah vyjadrenia obhajcu. Rozhodovanie o väzbe v dvojinštančnom konaní tvorí jeden celok, a preto nedošlo k porušeniu práv sťažovateľa, keďže krajský súd umožnil sťažovateľovi prezentovať vyjadrenie k dôvodom väzby.

13. Vzhľadom na to, že u sťažovateľa existuje dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu a je daný dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, bolo obmedzenie osobnej slobody väzbou zákonné. Ústavná sťažnosť je preto zjavne neopodstatnená a ako taká bola odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2024

Robert Šorl
predseda senátu